

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Pred vojno na Balkanu.

Vse druge novice je potisnilo v ozadje poročilo, da so se Bolgarija, Srbska, Črna Gora in Grška odločile, napovedati Turčiji vojno. Zadnji povod k temu resnemu koraku je dala Turčija, ki je začela zbirati veliko vojsko ob bolgarski in srbski meji in ki je zasegla srbske vojne potrebščine, ki so prišle po morju v Solun. Srbija je zahtevala od Turčije, da mora tekom 48. ur pustiti vojne potrebščine, da gredo naprej na Srbsko, ali pa nazaj v Marseille. Turški ministerski svet je srbsko zahtevo odklonil.

Te dni bodo vse združene balkanske države izročile Turčiji ultimatum. V njem bodo zahtevale samoupravo Makedonije, Odrina, Stare Srbije, Sandžaka, Epira in Tesalije. Rok bodo določile na 48 ur.

Z vso naglico se vse štiri države pripravljajo na vojno. Tudi Turčija je mobilizirala vse armadne zборе, razen anatolskega na ruski meji. V Makedoniji je Turčija zbrala 300.000 mož. Izgovarjala se je Turčija v dopisih na velevlasti in na balkanske države, da ne misli nikogar napasti, da je bila le vsled mobilizacije balkanskih držav prisiljena, odrediti splošno mobilizacijo turške armade, in da tedaj odklanja odgovornost za vse prihodnje dogodke. Vse turške trgovske ladje v Črnem morju so dobile povelje, da naj se takoj vrnejo v Carigrad.

Grški kralj je bil telegrafično poklican iz Kodanja domov. Na Dunaju je kralja obiskal cesar Franc Jožef v hotelu „Bristol“ in se je z njim pogovarjal tri četrt ure. Mobilizacija bo naglo gotova. V kratkem času bo v Tesaliji in Epiru 125.000 mož. Prestolonaslednik Konstantin bo glavni poveljnik grške vojske.

Pred kraljevo palačo v Belgradu se danes vrše velike manifestacije. Množice burno

pozdravljajo kralja Petra in princa Jurija. Na srbskih železnicah je ustavljen ves tovorni promet, vozi se le vojni material proti meji. Prijavljajo se v velikem številu prostovoljci za vojsko in se jih mnogo pričakuje tudi iz Rusije. Trideset vlakov vojaštva je že odšlo na mejo. Princ Jurij, bivši prestolonaslednik, je dospel v Belgrad. Na nekaterih krajih Stare Srbije je prišlo do krvavih spopadov med srbskim prebivavstvom in turškimi orožniki. Turške stražnice ob meji in mostove so Srbi razdejali. Veliki most čez Donavo med Belgradom in Semlinom je zastražen. Iz Francije poslano orožje za Srbijo uprava ogrskih železnic noče prevzeti. Bajce stoji 18 železniških voz, naloženih z vojnimi potrebščinami, v Brucku. Iz Carigrada je odpotoval srbski vojaški ataše v Belgrad.

Črna Gora ima pripravljeno vse vojaštvo in se vrše že praske s Turki ob mejah.

Bolgarija dobiva orožje in streljivo od avstrijskih tvrdk. V Bolgariji je navdušenje za vojno velikansko, četudi Bolgarija nima brodojva, ki bi se merilo s turškim. Oglasilo se je že 20.000 prostovoljcev. Tudi Rusi se oglašajo. Bolgarski dijaki se vračajo iz Avstrije domov. Srbski konjeniki so se pridružili bolgarskim. V malo dneh utegne že biti večja bitka blizu Odrina ali pa v okolici Plovdiva. Rumunski pa Bolgarija ne zaupa veliko in ima proti nji zastraženo mejo z dvema divizijama. Socijalisti so napravili v Sofiji demonstracijo proti vojni. Množica jih je napadla in na mestu umorila tajnika socialno-demokratske stranke Vlasova. Sbranje je sklicano k izrednemu zasedanju, da potrdi izjemno stanje, ki je razglašeno po vsi deželi, in da dovoli izdatke za armado, ki so nastali vsled mobilizacije.

Na vseh borzah so kurzi vrednostnih papirjev silno padli, posebno velika panika je na borzi

v Carigradu. Srbi in Bolgari so iskali pri pariških bankirjih na posodo denarja za vojno, pa ga niso dobili, ker je francoska vlada naznanila bankirjem, da naj ga ne posodijo.

Za slučaj vojne na Balkanu bodo mogle postaviti na bojišče vojakov: Bolgarska okoli 600.000, Srbija 300.000, Črna Gora 50.000 in Grška 180.000 mož. Turčija ima vojaštva 1.400.000 mož, toda skoraj polovico jih je za boj neizvežbanih, ali pa morajo braniti obširne meje cesarstva.

Avstrija je na vse pripravljena. Mobilizacije sicer še ni odredila, pač pa je cesar na Dunaju imel posvetovanje s komandanti avstrijskih armadnih zborov. Doslej Avstrija na Balkanu le gasi.

DOPISI.

Predoslje. V ponedeljek popoldne se je ponesrečil v Predosljih devetletni fantek Tinko Rozman, po domače Pominjekov. Padel je na vrtu kravo in si je v neprevidnosti ovezal vrvi okoli pasu. Krava ga je podrla na tla, ga vlekla za seboj, med tem ga je večkrat pohodila in ga potegnila za seboj celo v vodo. Mati je na otrokovo vpitje hitro pritekla na pomoč, mu odrezala vrv in ga nesla v hišo — a fantek je vsled dobljenih poškodb med potjo v njenem naročju izdihnil. Bil je ljubezniv in pobožen deček.

Cerklje pri Kranju. Dopisnik „Gorenjca“ z dne 28. septembra je prezrl še enega „silnega junaka“ v Cerkljah. Brihtni učitelj Lapajne je to. On je tisti, ki ima „krasne prostore“ (glej „Svinjski Dom“ št. 37), v katerih bode požarna bramba priredila svojo „komedijo“. To je tisti Lapajne, ki bi prodal rad lesene Vavknove bajte za drag denar „kmetu, ki komaj gara,“ da bi on sam potem lahko stanoval v „krasnih prostorih“ nekdanje Vavknove hiše. Ta hiša je — četudi ni „palača“ — skoro večja od cerkljanskega župnišča. Davčna oblast si je menda že ogledala te „krasne prostore“, za katere Lapajnetu ni nihče prav nič nevoščljiv, kakor je dopisnik „Svinjskega doma“ nevoščljiv, da dobi v prihodnje župnišče

PODLISTEK.

Za poklicem.

Spisal Peter Bohinjec.

Dalje.

V kolibo zavijeta in sedeta k peči. Petka odpre čutaro in začne piti. Brodnik je močno potezal iz čutare, da se ga je zaspanec začel prijemati.

„Čuti moram, je naročil smolar. Vrne se še nocoj,“ godrnja brodar.

„Ne skrbi, Jošt, kar zadremli brez skrbi. Jaz nisem zaspana in tudi ne bi spala.“

Jošt se je opotekel in se zvrnil na posteljo. Zaspal je in smrčal, da se je postelja tresla. Trska na čelešniku je pogorela. Petka stika po kolibi in čaka, kdaj začuje glas z one strani Krke.

Mrzla noč je bila, pa jasna. Zvezde so se utrinjale in mesec se je ogledaval v vodni površini.

Kar začuje Petka: „Jošt, hitro!“

Brž izgine Petka iz kolibe in hiti proti čolnu. Od daleč se je čul peket konjskih kopit.

Ko Petka privesla na oni breg, reče prišlec:

„Ivo, zdaj si v mojih rokah! Ali ti nisem pravila, da prideš v veliko zadrego? In zdaj si! Ali me prosi odpuščanja, ali pa pogini!“

Ivo s povzdignjenima rokama prosi:

„Petka, odpusti! Pridi brž, drugače sem izgubljen!“

Peket konjskih kopit je bil vedno glasnejši. Ivo je planil v čoln. Petka odpne čoln in z ne navadno spretnostjo odrine čoln od kraja, da se je kar zakadil sredi Krke.

„Ali si videl, Ivo? Ali veš, kaj velja moja beseda?“

Fant je osramočen zrl v vodno površino. Uverjen je bil, da zna Petka več, kakor hruške peči.

„Le pojdi z mano, da se pogreješ, saj vidim, kako te zebe!“ reče Petka prijazno.

Izstopita iz čolna in gresta proti kolibi. Jošt je še vedno smrčal in ležal znak kakor klada.

„Temu sem dala duhati, da se ne vzbudi, tebi bom pa dala piti, Ivo!“ Hvaležno je Ivo naslonil čutaro na usta.

Kar se začuje močan glas z one strani Krke: „Jošt, hej!“

„Kaj je?“ oglasil se Ivo skozi okno kolibe z debelim glasom.

„Ali se je kdo prepeljal po polnoči čez Krko?“

„Nobeden!“ odgovori Ivo globoko zategnjeno. Jezdeca, ki sta pridvela za Ivo, se zasučeta ob Krki navzdol.

Petka pa se smeja v kolibi pri gorki peči in pravi:

„Glej, Ivo, takoj se ti boljše posreči, da sem le jaz poleg tebe.“

„Res je, Petka! Zdaj smo na varnem. Za konje mi je pa vendarle žal, ker sem jih moral pustiti. Lepa žival je bila!“

„Kaj konji! Ali tebi je trda predla. Ko bi bila jaz tam, bi bilo vse drugače. Res si spreten, hiter, toda vedi, da te moja glava prekosi, kadar hočem. Zato se drži mene, če hočeš še dolgo časa živeti. Kako je li bilo?“

Ivo je začel pripovedovati:

„To je bilo tako. To veš, da sem cikal na konja, katera jašeta navadno oskrbnik Tomaž in njegov drug Jurko. Večkrat prihajata ponoči v vaš na Hudenje. Čakaj, si mislim, naj gresta ta dva enkrat peš domov. Brž se skrijem v hosti in čakam. Ni bilo treba dolgo čakati. Jurko priveže konja k drevesu in gre za Tomažem, da mu drži lestvico, ko je hotel zlesti v grad. Tisti hip porabim jaz, hitro odvežem jermen, zajašem in hajd dol proti Krki. Seveda sem moral na Grmulje čez most. Pa komaj odrinem, že je Jurko pogrešil konja. Hitro skličejo stražo in ponočna vasovavca sta z grajskimi konji pridvila za mano. Ko sem pa uvidel, da jima ne uidem, hitro skočim pri Dobruški Vasi s konja, oba konja po kolovozu zapodim, sam pa stečem z največjo naglico proti Krki. Konja sta letela proti Dobrovam in proti brodu, kakor sta bila navajena, jaz pa proti Dragi, proti čolnu. To veš, da za tek nismo zadnji in izkusim se z vsakim. To je bila moja sreča. Tekel sem po stezi, kar se je dalo, nad Tomažjo Vasjo in od tam proti Krki. Drugo veš, Petka!“

„No, Ivo, če rečeš, da si moj, veš, Ivo, zagotovim te, da sta konja tvoja, predno danes solnce zajde.“

„Petka, ti vse veš. Ti veš, da sem tvoj.“ In Ivo objame svojo nevesto.

Petka samozavestno in zmagovito reče:

„Ivo, vrni se čez Krko in pojdi naprej prodajati smolo. Nocoj si je prodal veliko. Jaz pa pridem za tabo. Tudi moja Barica pride. Okrog poldneva bodi na Kočniku. Tam te bo Barica čakala s konjema.“

čednejše lice. Ravno tako tudi ne zavidamo Lapajnetu, če si nabere od „ubogih občanov“ za Vavknova zemljišča, katara namerava sedaj prodajati, toliko „tisočakov“, da bode vlekodol od njih samih letnih obrestij okoli „pet tisoč kron“. Opozorili bi seveda ob tej priliki, da naj bi vprašal vsak kupec Vavknovega zemljišča prej Zahlevarja iz Vasice, kdo je brihtni Lapajne. Oj ta „človekoljubnost“, ki ji ni mar za „malhe“, ampak le za „občni blagor“!

Cerkije. Vrhovni pokrovitelj od županstva nedovoljenega plesa požarne brambe je postal učitelj Joža Lapajne. Tako je razvidno iz novejših vabil. To bo krasen prizor, kadar se bo vrtil učitelj v črnem fraku in belih rokavicah med fantini, ki so še pred par leti hodili k njemu v šolo! Poprej jih je moral seveda vzgojevati „versko-nravno“, pa prosimo: to ni bila nobena hinavščina! Nič manj krasen prizor je tudi, kadar je kdo med ponočnimi sovami, znatno omamljenimi od špiritovca. Staremu ženinu Gabrovemu, od katerega se kar cedi „izobrazba“ (!) poskakuje srce nad vsem tem samega veselja. Ali se bo pa tudi topilo srce Matevžemu Ivanu, če bode zagledal na plesišču ono deklo, ki je šla letos iz službe od Matevža? Lapajnetu pa končno še pravimo: „Ej, fest si jo začel zopet pihati, a prehitro se te je pogruntalo!“

Podbrezje. O živinoreji je predaval v našem izobraževal. društvu g. Anton Cvenkelj, posestnik iz Ljubnega, dne 29. septembra. Priporočal je domačo, bobinjsko pasmo, skupno pašo, nizke, lesene jasli, zračne hleve. Odobravanje poslušavcev je pričalo, da so mu bili iz srca hvaležni. Predavanja se bodo vršila večkrat. Govorniki bodo iz Ljubljane in iz Kranja. Želeti je obilne udeležbe. — Veliko škode je napravil na njivah vedni dež. Slame je bilo veliko, žita malo, pšenica se prej ni mogla vsejati radi mokrote. Sadje gnije na drevesih ter pada na tla. — Zgradba novega šolskega poslopja dobro napreduje. Naj bi tudi vodovodna akcija tako hitro napredovala in pili bomo v Podbrezjah že drugo leto zdravo, gorsko vodo.

Z Brezj nam poroča popotnik: Izvedel sem, da na Dobrem Polju pri „veseli vdovi“ poskočni svet malo prerad veseljači. Bajje prihajajo tja pod noč gibčni plesači in shajajo se tudi domača dekleta, celo taka, ki jim pravijo „mošenjske pevke“. Okrajno glavarstvo poizveduje, kaj je na tem shajanju, da odpravi vsak povod k morebitnim pritožbam in neprijetnemu vzgledovanju.

Iz Mošenj. Tu smo obhajali dne 24. septembra šolarsko slavnost v proslavo spomina velikega mladino ljuba škofa Antona Martina Slomška s sv. mašo v cerkvi in primernim nagovorom, deklamacijami in petjem v šoli. Ob tej priliki je poklonilo učiteljsko osebje šoli stenski sliki: nepozabnega Slomška in sedanjega deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča.

Starološke novice. „Slov. Dom“ preteklega tedna je prinesel neko skrupucirano o naši Marijini družbi. Iz tega bi mi povzeli tole smešnico: Kdo vidi v Stari Loki najboljše? — I., ki je videl, kako je vrag vtaknil svoje roge v Marijino družbo. Mi liberalcem te prednosti, da že vidijo vraga, prav nič ne zavidamo, saj s

tem so se že sami izdali, da se jih prijemlje tista gotova bolezen, ki seji pravi — delirium tremens. — Pred kratkim se je kupoval svet za novo cesto iz Škofje Loke na kolodvor. Znani Jožek je zahteval za svoj svet svotico 20.000 K. Mož napredka je menda pozabil, da ni dolgo tega, ko je obetal, da bo dal svet za novo cesto zastoj. Danes seveda je drugačnega mnenja, dasiravno bo cesta koristila njegovemu hotelu na „Štemarjih“. — Preklicana liberalna doslednost! — Pozabiti ne smemo tudi Hainerjevega Jožka pri kolodvoru, ki je tudi zahteval za svoj košček sveta nič manj kakor 6000 K. Mi bi se s tem mozičkom ne bavili, ker je precej omejen, omejnoma pa to zato, ker silno rad sprejema kmetske groše, dočim pa je faktično vedno le zoper kmeta in napredek. Ni davno, ko je gostoljubno sprejel pod svojo streho demokratske bratce, za katere je zaklal kar celega bika. Sodrugi so neusmiljeno s svojimi dolgimi jeziki mlatili po ubogi kmečki pari. Jožku in njegovim rdečim prijateljem nanznanjamo, da jim hočemo zanaprej posvetiti malo več pozornosti. Pa tudi kmetije ga bodo v prihodnje malo bolj vzeli na piko.

Politični obzor.

Proti poljedelskemu ministru dr. Zenkerju so se dvignili na Spodnjem Štajerskem. Poslanec dr. Korošec je na shodu v Rajhenburgu razlagal škodo, ki preti kmetijstvu iz tega, ker je jurist, ki v agrarnih zadevah nima pojma, postal poljedelski minister. Omenil je, da imajo veliko krivde pri tem češki agrarci, katere je imenoval hlapce čeških industrijalcev.

Hrvaško-slovenski zyršivni odbor ima te-le člane: Za Kranjsko dr. Šusteršič in dr. Krek, za Štajersko dr. Korošec, za Koroško dr. Brejc, za Goriško Fon, za Banovino dr. Mile Starčević in Cez. Akačić, za Dalmacijo dr. Krstelj in dr. Drinković, za Istro Spinčić, za Bosno dr. Perišič in Precca. Odbor se snide drugi teden na Dunaju.

V Pulju so pri nadomestni deželnozborski volitvi sijajno zmagali Hrvatje. Dobil je hrvaški kandidat Josip Stihovič 404 glasove, italijanski kandidat Antischewisch pa le 231 glasov. Pri zadnjih volitvah so bili Hrvatje propadli vsled goljufivega postopanja Italijanov.

Pri volitvah na Dunaju so sicer dne 1. t. m. pri ožji volitvi za državni zbor zmagali socijalni demokrati s pomočjo Židov, Čehov in nemških nacionalcev, pri volitvah enega člana za občinski zastop in desetih članov v okrajni zastop v Ottakringu so jih pa krščanski socijalci zmagali ter jim odvzeli vse mandate.

Na Hrvaškem Cuvaj vlada po turško. Ko je izvedel, da je zbor zdravnikov soglasno obsojil postopanje psihiatrov dr. Žirovčiča in dr. Langa v Jukičevem procesu kot strokovno nedostatno in brezvestno in oba zdravnika izključil iz zbora hrvaških zdravnikov, je začel divjati proti zdravnikom in jim groziti z obtožbo. Vlada naj vendar pomisli, da je Cuvaj ugledu naše države tembolj škodljiv, ker je Balkan v plamenu. Zdaj je pravi trenotek! Naši poslanci naj odločno nastopijo za to, da neha na Hrvaškem nasilje, kajti ravno sedaj Avstrija najbolj potrebuje notranjega miru.

V bosenskem deželnem zboru so vse stranke, razun srbske, potrdile program skupnega finančnega ministra dr. Bilinskega.

Ruski zunanji minister Sasanov se je na poti iz Londona oglasil v Parizu in Berlinu.

Na Španskem so železničarji proglasili splošno stavko. Po vsi državi je promet ustavljen.

Novičar.

Odlikovanje. Cesar je podelil č. g. Jerneju Ramovšu, župniku v Poljanah, zlati zaslužni križec s krono.

Občni zbor Kat. pol. društva za radovljjski okraj se je vršil preteklo nedeljo v stari šoli na Bledu. Zbralo se je nenavadno veliko število mož ter smo med njimi z veseljem opazili župane z Bleda, Boh. Bele, Gorij, Breznice. Ko je pozdravil navzoče g. predsednik vitez J. Pogačnik in se je odobrilo poročilo tajnika in blagajnika g. župnika K. Čerina, sta poročala zbranim naša poslanca za dež. in drž. zbor gg. Iv. Piber ter vitez Jos. Pogačnik. Prvi je poročal o delu dež. zbora in dež. odbora ter s številkami dokazal, koliko se je storilo za ljudstvo in posebej še za Bled, ker je izključno zasluga poslancev S. L. S., da pride svetovno letovišče Bled do dobre pitne vode ter moderne razsvetljave. G. vitez Pogačnik pa nam je podal splošni politični pregled, govoril o razmerah na Hrvaškem in njih vplivu na politiko balkanskih narodov ter naslikal zgodovino novega vojnega zakona. Z zanimanjem in napeto pozornostjo so udeleženci občnega zbora sledili točnemu izvajanju svojih poslancev ter se z veseljem in navdušenjem odzvali vabilu preč. g. kanonika J. Navaka, da se izrazi delavnima poslancema zanava in zaupanje, zaupanje pa tudi vodstvu S. L. S. — V odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči gg.: dr. Iv. Benedik, okrožni zdravnik na Bledu; Janez Burja, župan na Boh. Beli; Karel Čerin, župnik na Boh. Beli; Jan. Finžgar, župan na Breznici; Jakob Jan, župan v Gorjah; A. pl. Kappus, župan v Kamni Gorici; Janez Krivic, delavec na Jesenicah; kanonik Jan. Novak, dekan v Radovljici; Jan Piber, župnik in dež. poslanec v Gorjah; vitez Jos. Pogačnik, dež. in drž. poslanec v Podnartu. — Za namestnika sta bila izvoljena: Iv. Markeš, hotelir na Boh. Bistrici, in V. Resman, posestnik v Radovljici.

Za kranjski deželni zbor so veleposestniki namesto ekscelence barona Schwegla in barona Codellija s 47. glasovi izvolili za poslanca Hugona kneza Windischgrätza in Karola Mulleya.

† **Č. g. Jakob Mrak**, duhovni svetnik in bivši nakelski župnik, ki je bival zadnja tri leta v pokojju v Kranju, je umrl dne 28. sept. in bil dne 30. septembra z zelo slovesnim pogrebom pokopan na lepem kranjskem pokopališču. Spremlilo ga je h pogrebu 31 duhovnikov. Dvoje družtev iz Železnikov je prišlo z zastavama in dobro sta bila zastopana občinska odbora iz Železnikov in Naklega. Ni čudo, če so ga Železnikarji ohranili v najdražjem spominu, saj je pokojnik preživel kot župnik v Železnikih celih 25 let in ondi z veliko požrtvornostjo sezidal cerkev, ki je med najlepšimi na Kranjskem. Pokazal je po-

Tako je Petka naročala Igotu, ko ga je prepeljala čez Krko. Nekaj časa pozneje pride tudi Barica, najstarejša Petkina hčerka. Tudi njo prepelje Petka čez Krko.

Ko se vrne, stopi v kolibo in vzbudi brodnika. Precej časa je trajalo, da se je Jošt izbrihtal.

„Jošt, dani se! Prav hvaležna sem ti, da si me prenočil. Kdo ve, kako bi se mi godilo, ako bi bila šla sama za tistim rokovnjačem!“

„Pa si prepeljala kakšnega človeka ponoči čez Krko?“ vpraša skrbno brodnik.

„Nobenega ni bilo. Samo dva sta prihajala po oni strani in poprašala, če se je kdo vozil po polnoči čez Krko. Povedala sem, da nihče.“

„Si že poštena ženska. To je dobro, da si se oglasila jezdecema. Tisti smolar utegne res biti kak rokomavh!“

Jošt prepelje Petko čez Krko. Težko prestavlja vesli in toži, da ga glava boli.

Petka se je poslovila in izgnila v hosti. Tam se je preoblekla in z druge strani prikoralakala kot postaven mladenič. Ozke hlače so se je oprijemale, volnene nogavice so tičale v prostornih škornjih in na tilniku ji je čepel klobuček iz zajčje dlake. S palico v roki, s torbo ob strani, jo maha urnih stopinj po poti, ki je držala na Škocijan. Tam se ji pridruži Barica, ki jo je čakala. Okleneta se, Petka ji vrže levico okrog vrata in začne peti:

„Sveti Tomaž je zgoda vstal
no se je lepo belo umil,
no je šel na sejem lep,
tam si je kupil goslice,
lepe rdeče goslice — — —“

Barica se je smejala svoji mami, pa je začela ubirati strune na javorjevih goslih.

„Koledniki gredó!“ so vpili otroci, zagledavši mladi par, ki se je pomikal po vasi.

VII.

„Vlahi imajo tudi iznajdene ženske, ki marsikaj znajo, preteklo in sedanje napovedujejo, naznanjajo tatvino, ženitev, srečo in nesrečo, s pretvezo, da vsa vednost tiči v zeliščih.“

Valvazor, Ehre, XII, str. 490.

Tomaž Kinski in Jurko sta se vračala s Hudenj. Zabičila sta poslom, da naj molče o tem, kar je bilo ponoči. Hlapci in dekletke so zagotavljale, da ne pride ponočni obisk na dan. Le stari Špeli ni pustila vest, da bi oskrbnik po lestvi lezel čez zid h kontesi Regini v vas.

Utrujena sta bila konja. Izbosila sta se bila pri ponočnem begu. Jezdeca se ustavita pri starem kovaču Fabjanu.

„Fabjan, podkuj, pa dobro! Plačilo bode pošteno. Jaz grem tačas na pristavo, Jurko pa naj ti pomaga podkovati,“ reče Tomaž in počasi koraka po strmem klancu v Brinjevec. Premišljeval je, kako hoče gospej baronki zastaviti besedo, da pride pri nji v milost. Vedel je, da kontesa Regina ne more dolgo tako ostati, sicer napravi celi žlahti sramoto, zakaj ljubezen je slepa in ponočna strast ne pozna ne mej, ne ovinkov. Baronki je nameraval odpreti svoje srce. Morda ta pospeši njegovo poroko.

V kovačnici sta ostala Jurko in Fabjan. Kovač je pobral konjema ostale podkve raz kopa, Jurko pa je gonil meh.

Mraz je bilo in kovač zapre duri kovačnice.

„Ali imaš kaj jesti? Lačen sem, Fabjan!“

„Nekaj motovilca sem nabral tam po bregu, če ga hočeš!“ reče kovač.

„Le kar sem ž njim!“

Kovač odpre omaro, vzame skledo z motovilcem ter nalije nanj olja in kisa. Posoli in pomeša, pa ponudi Jurku.

Ta se z veseljem spravi nad motovilec. Ni slutil, da ima kovač hudobne misli v srcu. Ni opazil, da je kovač med sol pomešal nekaj, kar je potegnil iz omare s tresočo roko. Fabjanu se je bralo na obrazu veselje, maščevavno veselje. Ni mislil, da bo tako kmalu Jurkotu nagodel oporoko starega Vlahi.

„Na, jej tudi ti!“ ponudi Jurko jed kovaču.

„Ne bom, Jurko! Jaz sem že kosil na pristavi.“

„Prijatelj, pa ne bi pokusil!“

Fabjan je bil v zadregi.

Jurko je začutil v želodcu, kakor bi ga nekaj zaščipalo. Grozna slutnja se ga poloti.

„Jej, stavec!“ zakriči nad kovačem. Fabjan se je ustrašil čudno gledajočega Jurkota in pokusil motovilec. Pa ni požrl. V ustih ga je valjal.

„Jej, pravim, ako ne, ti prekoljem glavo!“ zavpije Jurko in pograbi kladivo, ki e ležalo na tnlai.

Kovač v strahu požre motovilec.

„Še, pravim, da še!“ kriči Jurko

Kovač še zajme, požira, pa mu ne gre. Jurko ga udari po glavi, da se je stavec sesedel in zastokal: „Strup! Mate!“

kojni gospod svetnik tudi toplo srce do mladine, ker je napravil dijaško ustanovo. Letos dne 26. aprila je dovršil 80. leto. Naj vživa pri Bogu plačilo vneti duhovnik in neustrašeni oznanovavec katoliških načel!

Imenovan je g. dr. Niko Omersa, suplent na idrijski realki, rodom Kranjec, za učitelja na državni obrtni šoli v Ljubljani.

Hujskanje liberalnih listov je krivo, da se ljudje na Slovenskem dandanes pogosto zmerjajo, pretepajo in tožarijo. „Slov. Narod“ na primer vedno pravi „Orlom“ in „Čuki“. To je psovka, zelo tako grda, kakor če bi kdo „Sokolom“ rekel „Smrdokavre“. Ker liberalni pobalini vedno bero v „Narodu“ zmerjanje s „Čuki“, se jih to prime, začno večkrat sami zmerjati „Orle“ s „Čuki“ in zato jih včasih dobe po grbi, včasih pa pride do tožbe. Teh tožb in tega sovraštva so pa krivi malo olikani časnikarji, ki so s svojimi psovkami vročekrvno mladino pomagali podivjati. „Glasilo inteligence“ je v tem oziru največ krivo.

Med brati! V „Dnevu“ se ponavljajo ostri napadi na radovljškega prepričanega naprednjaka znanega L. Fürsagerja. „Slov. Narod“ pravi: „Takšna nečastna kampanja se obsoja sama, ker meji že na časnikarsko banditstvo.“ — List, ki je že legijon poštenih ljudi banditsko napadel, svojemu bratcu očita, da je na meji banditstva!

„Slovenski Branik“, vestnik „Cirilmetodarije“, postaja vedno bolj strankarski in politično zadirljiv. Vedno tuli, da slovenska duhovščina ni narodna in da pospešuje s svojim delovanjem konec Slovincem. Vmes vtika imenoma tudi knezoškofa dr. Jegliča, kakor da bi nič ne delal za Slovence. Pa vendar nam je ta škof ustanovil prvo slovensko gimnazijo!

«Škof proti župniku» se imenuje brošura, ponatisnjena iz brezverskega ameriškega lista „Glas svobode“. S Sore odpravljeni župnik Berce je v tem spisu tako ljuto udrihal po škofu in po vladi, da je državno pravdnitvo brošuro konfisciralo in tiskovno sodišče konfiskacijo potrdilo. Ljubljanski liberalci točijo krvave solze in pravijo, da se mora pamflet imunizirati.

1000 otrok je prinesla gospa Ivana Puhar (Potuška), ki že od 27. novembra 1859. izvršuje v mestu Kranju službo babice. Lep jubilej!

Iz Cerkelj. Poroča se nam: G poslanca Demšarja nihče ni povabil k premovanju živine v Cerkljah. Zato je le hvalevredno, da se je g. poslanec iz zanimanja do napredka v živinoreji vendar udeležil premovanja.

Operni pevec bariton Josip Boj. de Jearneaux-Zorman, doma iz Tupalič, je angažiran za eno leto v Osjeku.

„Prijatelj Narave.“ Tega lista za vrtnarstvo je izšel 7. in 8. snopič. Goik vabi k ustanovitvi „Vrtnarske šole“ v Kranju.

Umetn. fotogr. razglednice. Društvo „Klub slov. amater-fotografov“ v Ljubljani je založilo prvo serijo krasnih brom. sreb. razglednic: 1.) „Triglav“ (I), 2.) „Špik“, 3.) „Branca“, 4.) „Rjavina“, 5.) „Jalovec“, 6.) „Triglav“ (II) in 7.) „Kredarica“.

Na tedenski semenj v Kranju dne 30. m. m. je bilo prignanih: 63 glav domače govedi (za mesarja 30), 8 telet, 40 glav bosenske govedi,

hrvaške govedi 00 in 55 domačih prešičev ter 00 hrvaških kozlov in 00 domačih ovac. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 90 v, za srednje pitane vole 78 do 82 v, za nepitane 74 do 78 v, za bosensko goved 82 v, za teleta 1 K 12 v, za pitane prešiče 1 K 20 v, prešiči za rejo 1 K 30 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 22 K; ječmen 22 K; oves 20 K; koruza 21 K, ajda 26 K, proso 22 K; krompir 4 K 90 v, fižol (rdeč) 26 K, koks 27 K, detelja — K, slanina 1-80 do 1-90 K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3-20 K, jajce 9 v, seno 6 K, pšenična moka 36 v, kaša 32 v, ješprenj 32 v.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (6) Rožnivenška nedelja; ponedeljek (7) sv. Marko; torek (8) sv. Brigita; sredo (9) sv. Dijonizij, šk.; četrtek (10) sv. Frančišek B.; petek (11) sv. Nikarj, šk.; sobota (12.) sv. Maksimiljan.

* * *

Krasna Slomškova slika se je videla za časa evharističnega kongresa v zlatarski izložbi bratov Politzer na Dunaju. I., Seizergasse št. 2.

Za katoliško vseučilišče v Solnogradu se je kupil prostor v sredi mesta za 500.000 K. Zbirka darov za vseučilišče znaša doslej 4 milijone kron.

Slovenski frančiškani v Ameriki. Meseca julija letos je škof iz Brooklyna v Severni Ameriki izrazil željo, naj bi slovenski frančiškani prevzeli župnijo sv. Družine v mestu Brooklynu, kjer je naseljenih mnogo slovenskih družin. V ta namen jim je ponudil cerkev in prostorno župnišče. Kranjska frančiškanska provincija svetega Križa je tej želji ustregla in prevzela župnijo v svojo obskrbo. Prostorno župnišče se je določilo za hospic in sedež provincijalnega komisarja ali namestnika p. provincijala. Za župnega upravitelja je bil izvoljen p. Kazimir Zakrajšek in za kapelana p. Anzelm Murn. V oskrbi frančiškanskega komisarijata bo tudi župnija Rockland Lake, slovenska naselbina v New Yorku in hrvaška naselbina v Hobokenu.

Na Kitajskem je v Fauchengu eksplodiralo skladišče smodnika in je bilo ubitih 100 oseb, veliko poslopj in mostov pa je razdejanih.

Novejše vesti.

Dunaj. V delegacijskem posvetovanju je govoril v bosenskem odseku delegat Spinčič ter je naštel vzroke, zakaj so Bošnjaki z vlado nezadovoljni. Žele namreč, da naj se poštna in telefonska uprava izroči civilni upravi in da bi se ustreglo deželi glede železnic. Delegat vpraša, če bo res Bosna morala plačati Turčiji 36 milijonov odškodnine. Izraza nado, da bodo katoličani in mohamedani složno delovali za blagor Bosne in Hercegovine.

Dunaj. V avstrijskem zunanjem ministrstvu se je dne 4. t. m. sklenilo, da naj Avstrija in Rusija skupno postopata na Balkanu, kakor je navetoval francoski ministrski predsednik. Avstrijska vlada bo od delegacij zahtevala 250 milijonov kron kredita.

Dunaj. Na Bolgarskem se hoče baje kralj Ferdinand odpovedati prestolu, ki naj bi ga zasedel njegov sin. — Banke in hranilnice na Bolgarskem so zaprli, ker so uradniki pozvani v

Kovačnica je bila kmalu polna gledavcev. Vsi so strmeli in se pomenkovali, kaj se je pripetilo.

Tomaž dvigne svojega prijatelja in ga posadi na tnalno.

„Jurko ni še mrtev! Pomagajte!“

Tudi kolednik se je pomešal med gledavce.

„Temu se da še pomagati,“ pravi kolednik.

„Solato sta jedla, pa zastrupljeno. Le pogledite v skledo. Ali ni to strupena vranica?“

Vsi se čudijo neznanemu koledniku, ki je takoj potegnil iz torbe koreninice rastline, katera naj bi delovala proti strupu.

Tresli so Jurkolu, začel se je zavedati. Potisnili so mu v grlo protistrup, ki je počasi učinkoval.

Jurkotu je neznan kolednik rešil življenje. Kovaču pa ni bilo pomoči. Udarec na teme je bil smrten.

Počasi se je ves položaj pojasnil.

„Prav mu je, starcu, čarovnik je bil, pa je prejel svoje plačilo!“ so klicali ljudje.

Kolednik je izgubil s svojo tovarišico. Ivo je podil konja čez hribe daleč, daleč — za tretjo goro.

Tomaž in Jurko sta se čez nekaj časa domov odpravljala, pa peš. Za konja ni nihče izvedel, kam sta prešla.

„Čarovnice so ju jahale na Klek,“ se je čul glas iz množice.

Gospa baronka pa je dala še tisti dan kovačnico do tal podreti...

Dalje prih.

vojake. — Grških trgovskih ladij Turčija ne pusti iz Črnega morja skozi Dardanele.

Dunaj. Rusija se oborožuje. Na avstrijski in nemški meji ima zbranega že 260.000 vojaštva. Ruski rdeči križ je ponudil srbski vladi svoje organizacije.

Belgrad. Skupščina se je sešla in je izvolila radikalca Nikolčiča za predsednika. Socijalni demokrati delajo demonstracije proti vojni. Vojni minister je postal namesto Putnika general Vojović.

Belgrad. Med Baško in Vranjo je bil spopad s Turki. Turki so imeli 30 mrtvih in mnogo ranjenih, Srbi pa dva mrtva in 18 ranjenih. Drugo poročilo to zanika.

Belgrad. Na tukajšnji postaji so dne 1. t. m. zaplenili 25 vagonov, napolnjenih z vojnim materijalom, ki je došlo s Francoskega za Turčijo. — Črnogorski ministrski predsednik je semkaj brzojavil uredništvu dnevnika „Straže“: „Vsa Črna Gora je na nogah. Svojo roko polagamo v roko bratske Srbije, da združeni pohitimo bratom na pomoč tja za ona brda, da vidijo Prizren (mesto kraljeviča Marka, ki leži v Makedoniji). Srbska vojna uprava je poklicala pod orožje tu že vso črno vojsko. — Pri Mustafi Paši na bolgarskih tleh stoji oddelek srbske konjenice. — Izvoz žita iz Srbije je prepovedan. — Francoske banke so posodile Srbiji 60 milijonov frankov.“

Cetinje. „Glas Črnogorca“ naznanja, da se je s kraljevim ukazom o splošni mobilizaciji proglasilo nad Črno Goro obsedno stanje in uvedel preki sod. Kralj Nikita je baje rekel, da je še rešiti mir, če se Turčija odloči, da bo ustregla željam balkanskih držav.

Sofija. Tu se je osnovala tajna častniška organizacija, ki namerava vpasti v Makedonijo. Načelnika sta ji bivši vojni minister general Savov in oberst generalnega štaba Davinkov. Tudi makedonski vstaši so se pridno začeli gibati. Organizaciji se je pridružilo mnogo dijakov. Posamezne čete že nastopajo.

Bukarest. Vojna na Balkanu se ne da več zadrževati. Najbrže se prične že v prihodnjih dneh. Treba jo bo lokalizirati.

Carigrad. Vlada je tu zadržala 55 ladij z žitom, ki so priplule iz Črnega morja pod grško in bolgarsko zastavo. Žito je bilo namenjeno za Nemčijo, Anglijo, Francosko in Italijo.

Carigrad. Ministrski svet je v seji dne 3. t. m. sprejel italijanske mirovne pogoje. Turčija bo potem imela prosto roko na Balkanu.

Carigrad. Vse stranke so soglasno sklenile, da bodo vlado v vojni podpirale. Turčija je mobilizirala 88 divizij.

Carigrad. Iz Dardanel je semkaj prispelo turško brodovje. Brzojavna zveza z Drinopoljem je prekinjena. Odpotovalo je odto mnogo bolgarskih družin. Policija je sestavila seznamek bolgarskih podanikov in raznih inozemcev, o katerih se boji, da bi utegnili biti vohuni, in jih bo imela pod strogim nadzorstvom.

Atene. Na Kreti se bo nabralo kakih 6000 mož, ki se bodo združili z grško vojsko. — V Atenah vlada veliko razburjenje, ker je Turčija pridržala grške parnike in s tem prekršila mednarodno pravo.

V Tripolisu je vojna trajala eno leto. Sedaj je sklenjen mir. Italija bo Tripolis zasedla in plačala Turčiji veliko odškodnino v denarjih. Za verske zadeve bo skrbel v Tripolisu kalfov namestnik. Sedaj imata Turčija in Italija na eno stran proste roke!

DRUŠTVA.

Podružnica «Slovenske Straže» v Kranju bo imela jutri dopoldne ob 11. uri v „Ljudskem domu“ svoj tretji redni občni zbor z običajnim sporedom. — Vabijo se vsi člani in prijatelji društva. Odbor „Sl. Straže“.

Predavanje v Kranju. Jutri zvečer ob pol 8. uri bo imel v „Ljudskem Domu“ v Kranju predavanje g. državni in deželni poslanec dr. Krek. Vstop prost.

V „Ljudskem Domu“ v Kranju je priredila zadnjo nedeljo podružnica „Slovenske dijaške zveze“ za Gorenjsko predstavo z Remčevsko igro „Pavla“. Igranje je bilo prav dobro; igra je pa v Ljubljani propadla in v Kranju tudi, ker nima za naše ljudstvo primerne vsebine.

Iz Tržiča. Telovadni odsek „Orel“ vprizori prihodnjo nedeljo, 13. t. m., in ne jutri, kakor se je prvotno nameravalo, znano igro „Garcia Moreno“, ki je na vseh odrih doživela toliko lepih uspehov. Opozarjamo že sedaj občinstvo na to poučno igro. — Vstopnice se bodo dobivale med tednom v trgovini g. Petra Gregorca in na dan igre pri blagajni.

Drugi redni občni zbor „Slovenske Straže“ se bo vršil dne 13. oktobra 1912. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev odbora, nadzorstva in razsodišča. 6. Razni predlogi. (Predlogi se morajo vsaj 8 dni pred občnim zborom javiti društvenemu vodstvu.) 7. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi vodstvo „Slovenske Straže“.

Pa tudi Jurkotu se je obraz popačil, oči so mu zasteklenele, omedlel je in omahnil na tla.

Tišina je zavladala v kovačnici, smrtna tišina...

Tam zunaj po poti pa sta hitro korakala dva kolednika. Ustavita se pred kovačnico, pogledata skozi duri — grozen prizor! kovač leži na tleh z ubito glavo in motovilec se mu vidi na zobeh. V drugem kotu je stegnjen na tleh velik človek, ki brusi iz ust sline in motovilec, pa se še ne zaveda.

Kolednik z gladkim obrazom takoj spozna položaj. Rajni Mate mu je pravil, kako je kovač zaprisegel maščevanje nad Jurkotom, ki je bil obeh sovražnik. Pravil je tudi, da je kovaču izročil precejšen kos strupene vranice, s katerim se človek spravi na oni svet.

„Barica, ta dva sta že prejela svoje plačilo! Kar je, je! Bog jima nakloni sveti raj, nama pa lepa konjička, ki prezebata pod lopo. Sama nisem mislila, da se bo koleda tako izvrstno končala. Hop!“

Brž sta kolednika na konjih in izginela za hribom...

Tomaž se je še mudil na pristavi. Baronka mu je prinesla kruha in dobrega vina, da se je oskrbnik dobro podprl in jezik se mu razvozljajal.

Temno je baronka gledala v steno in vzdihovala.

Kar priteče Primož po klancu. Vsi ga obujejo in poprašujejo, kaj se je pripetilo.

„Kovačnica — zakleta! Konj ni, kovač ubit, Jurko mrtev!“

Gospodinjstvo.

Kako se peró črni predpasniki? Deni predpasnik v škafl, kamor si dal prej toliko kropla, da se predpasnik nič ven ne vidi. V vodo vrzi eno ali dve pesti kuhinjske soli in pusti eno noč, da se predpasnik dobro odmoči. Drugo jutro se predpasnik v tej vodi dobro opere in splakne v čisti vodi. Nato ga obesí, ne da bi ga razprostrla. Še napol mokrega polikaj in bo zadobil zopet popolnoma črno barvo. Tudi črna svila se tako pere.

Čiščenje srebrnih žlic. Najbolj enostavno sredstvo za čiščenje takih žlic je krompirjeva voda, v kateri pusti žlice 10 minut ležati in žlice postanejo zopet svetle.

Platno poizkusiš, če je pravo ali ne, na ta-le način: Vzemi košček platna, na katerega kani kapljico olja. Ako ostane kapljica okrogla, je platno pravo, ako pa se olje razlije, je to znamenje, da ima platno primesi.

Snaženje okvirov. Na oknih in pri podobah okvire najhitreje osnažiš, ako vzameš v petroleju namočeno cunjno in ž njo odrgneš okvire. Zlate okvire pa očistiš najlepše s čebulo.

Zdravilstvo.

Proti pokanju rok. Kadar je mrzlo ali pa prav ostro vreme, mnogim ljudem zelo rade pokajo roke. Zapoke so često prav globoke, skleče, krvave in se ne celijo rade. Vsled tega si taki ljudje ne umivajo radi rok in nesnaga se zajé v rane, kar prav lahko povzroča zastrupljenje. Da se temu zlu odpomore, naj se vzame žlico medu, ki ga raztopiš v litru vode. Roke si dobro osnaži in potem jih v tej tekočini trikrat na dan umij in jih drgni toliko časa, da se mokrota posuši. Ako pa moraš roke pri delu zmočiti, jih takoj skrbno obriši. Še hitreje pa se celi, ako primešaš tekočini eno žlico glicerina.

Proti influenci in nahodu. Sigurno sredstvo proti imenovanima boleznima je rmanov čaj in čebelni pitanec (najboljši med). Ko se bolezen pojavi, pij zjutraj in zvečer skledico rmanovega čaja, v katerem si raztopil eno žlico medu in v par dneh boš zdrav. Nahod pa izgine navadno že po enkratnem zavžitju tega zdravila. Slabotnim, bolehnim in onim, ki so bledotni, se priporoča tak čaj kot navadna pijača.

Kako ustaviš kri, ko si se ranil. Ako ni zdravnika pri roki, vzemi šopek vate, pomoči jo v krop in deni na rano! Uspeh je dober tudi, če je ranjena glavna žila. Ako pa vato namočiš v mrzli vodi ali jo celo nič ne zmочиš, ne pomaga nič.

Ako hočeš imeti zdrave zobe in želodec, se varuj vročih jedij in zelo mrzlih pijač. Udomaćena je zelo slaba razvada, da se nekateri ljudje prav po zelo vroči jedi napijajo mrzle vode. S tem si kvarijo zobe in želodec.

Ne jejmo svežega kruha! Nekateri ljudje jedo najraji še topel kruh, češ, saj je tak najboljši. Toda temu ni tako. Ako je kruh star, ga lahko razdrobimo z zobmi, dočim se mehak stisne kar v kepo, ki prav rada obleži v želodcu. Vsled tega pa človek začne čutiti razne bolečine. Začne ga boleti glava, apetit izgubi, čuti, da ga v želodcu nekaj tišči, kri mu sili v glavo itd. Dostikrat se je že pripetilo, da so precej sestradani ljudje, ki so se najedli gorkega kruha, vsled tega umrli.

Prostovoljna dražba
sobne oprave pok. g. župnika
Mraka boče v
ponedeljek, 7. t. m. 300
ob pol 12. uri dop. v Kranju v „škofiji“.

Renomirana tovarna s sedežem podružnice v Kranju

i š č e

za prodajo njenih dobro vpeljanih brezkonkurenčnih izdelkov

pridnega in zanesljivega gospoda kot okrajnega zastopnika in inkasanta za takojšnji sprejem.

Dober zaslužek, kateri se po delavnosti zvišuje, zagotovljen.

Ponudbe pod „Resno delo“ na upravo „Gorenjca“.

299 3-1

Razširjajte „Gorenjca“!

Moja stara izkušnja me učí in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Stackenford** liližno mlečno milo Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova liližina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50-26

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja 297 6-1

Prva s'isaška izdelovalnica tamburice
J. Stjepušin, Šisak.

Odlikovana na pariški razstavi leta 1900 ter na milanski razstavi l. 1896. Razen tamburice in skladb za tamburice ima razna glasbila, kakor: gosle, citre, kitare, mandoline, harmonike ter okarine i. t. d., za katere pošljem poseben cenik s slikami. — Ilustrirani cenik tamburice razpošiljam vsakomur zastopj.

V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik z naslovom „TAMBURICA“, ki vsebuje pouk in krasne tamburaške partiture ter stane na leto le 8 kron.

„Slovenska Straža v Ljubljani“

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval 240 12-7 pri „ljudskem zavarovanju“.

Zagotovljen je dober in trajen zaslužek.

Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani.

Domače izdelovanje oblek.

Za zimsko sezono priporočam slavnemu občinstvu vsakovrstne obleke, pelerine, haveloke, hlače, suknje i. t. d. lastnega izdelka po najnižjih cenah. 2 286

Postrežba točna.

Prodajam vsako nedeljo in ponedeljek na Glavnem trgu v Kranju št. 185 v hiši g. Čadeža.

Za obilni obisk se priporočam z odl. spoštovanjem

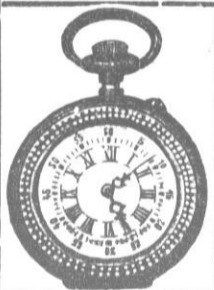
Ivan Udir
krojač v Drulovki pri Kranju.

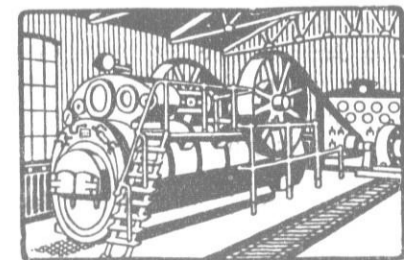
Najprimernejša darila po zelo znižanih cenah! 74 52-40

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik
urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcevi! Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

R. WOLF Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III., Am Heumarkt št. 21.

Brüssel, Buenos-Aires, Roubaix, Turin, Dresden 1911.
8 Grand Prix.

Patentno 298 24-1

vročeparne lokomobile.

Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10 — 800 k. s.

Obratni stroji s najvišjo popolnostjo in dobičkom za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 900.000 k. s.

Za smeh in kratek čas.

Pogovor dveh kranjskih fantov. A. „Ali kaj bereš „Gorenjca?“ B.: „O, seveda, in še kako natanko!“ A.: „To-le je meni prav všeč, kar sem zadnjič enkrat bral v uvodnem članku „Gorenjca“, da mestna dekleta najrajše rokavice pero, slavnike likajo, romane bero in čakajo, da bi se jih kdo usmili... To jo je pa člankar dobro pogodil; samo pozabil je še dostaviti: in pa po dva- ali trikrat na dan se frizirajo...“ — B.: „Veš, kaj, zdaj bo pa že res kmalu tako, da bo veljal pregovor: fantje, bežimo, dekleta gredo!“

Jud vpraša drugega Juda: „Ti, Jajteles, kako narediš vendar, da vselej vjameš bolho, če te vgrizne?“ — „Veš, to je tako: če zraven zagrabim, vselej tudi eno vjamem.“

Otroški odgovor. Mama: „Pepica, ko boš odrasla, boš pač spoznala, kako dobro mamo imaš!“ — Pepica: „Če bi bila ti res dobra mati, bi bila že zdavnej vzela kakega slaščičarja za moža.“

Prekosil ga je. A. „V Ameriki, tam je vročina. Ko sem jahal cel dan po stepi, je pot kar curkoma lil od mene, tako da so bili moji široki škornji zvečer polni vode; ravno zadosti jo je bilo, da sem ž njo napojil svojega konja.“ B.: „V Ameriki sicer še nisem bil, povem vam pa, kako sem se jaz nekoč potil. Jedel sem juho; bil sem silno lačen, krepko sem zajemal. Kar zapazim, da je juhe vedno več. Po mizi se je razlivala, na tleh je postalo mokro in kmalu sem bil do gležnjev v vodi. Kaj je bilo? Pri juhi sem bil do tako spotil, da je vse kar lilo iz mene. Malo je manjkalo, da nisem v lastnem potu utonil.“

Po otroško: „Pepček, umij se, da boš lep!“ — Pepček: „Zakaj pa Vi niste lepi, teta, četudi ste se že umili?“

Mi moški. Nekdo vpraša petletnega Francka: „No, katerega imaš rajši, papa ali mamo?“ „Papa,“ odgovori ta odločno „Pa zakaj?“ vpraša nekoliko užaljena mama. Nato Franček: „Ja, mi moški moramo skupaj držati!“

Mali mislec. „Mama, kaj pa je to: „podedovano“, vpraša Jurček mamico. „Podedovano je to, kar dobiš n. pr. ti od ata,“ odgovori mama. Jurček: „Ali so tedaj klofute tudi podedovane?“

Otročje. Štiriletni Stanko stoji pred vrati in se pritožuje: „Nič snega, nič ledu — take zime še nisem doživel!“

Samopriznanje. Učitelj: „Našteli ste zdaj domače živali: konj, vol, krava, ovca, pes, mačka, eno ste pa pozabili; zmršene dlake je, po prahu in blatu se valja, no, v sosedov vrt rada zahaja.“ — Kdo je to? — Janezek: „To sem pa jaz.“

Nadebuden šolar. „Kateri si v šoli?“ — „Štirinajsti.“ — „Koliko pa vas je vseh skupaj v razredu?“ — „Štirinajst.“ — Čez pol leta mati zopet vpraša sina: „Kateri si pa zdaj v šoli?“ — „Dvanajsti.“ — „No, vendar si se nekoliko popoboljšal.“ — „O ne, dva sta iz šole izostala.“

Napačno razumel. Oče (ki je hotel, da si sin kazen dobro zapomni): „No, Francelj, zdaj pa povej, zakaj si bil zdajle kaznovan?“ Francelj začudeno: „Ja — poglej, zdaj si me natepel, pa še ne veš — zakaj.“

Zvit tat. Na hodniku je snažil sluga obleko svojega gospodarja. Po stopnjicah pride tuj človek, odda služabniku pismo za gospoda in hoče počakati odgovora, češ, tako mu je naročeno. Sluga

nese pismo gospodu; ta ga odpre in bere: „Če se mi posreči, je prav; če pa ne, pa tudi prav.“ Gospod bere in bere, a ne razume. Veli noter poklicati tujega človeka. Sluga ga gre klicat, a se sam vrne, rekoč: „Ja, gospod, posrečilo se mu je — vso vašo obleko je odnesel, falot!“

Počasen. A.: „Že celo uro čakam na inspektorja, pa ga še ni!“ B.: „Nič hudega; ta je znan kot velik počasnež; če tega danes malo požgačeš, se bo šele jutri nasmejaj.“

Napačno razumel. Fijakar stopi v prodajno in reče: „Gospodična, dajte mi par rokavic za mojo ženo.“ — „Katera številka?“ — Fijakar (pogleda na kočijo): „Številka devetstopenštirideset.“

Velika slovesnost se je vršila v P.; zvečer se možnarji pokali, bengalični ogenj so užgali in parkete so v zrak spuščali.

V vojski. Major: „Čudim se vstrajnosti te čete — petkrat so bili nazaj pahnjeni, a vselej so zopet nazaj prišli.“ — „Ne čudite se — to je bila četa, sestavljena iz samih trgovskih agentov.“

Sanje vajenca. „Mojster, danes sem imel lepe sanje. Midva sva stala vsak v svojem velikem kotlu; vaš je bil poln medu, moj pa poln šmira.“ Mojster: „No, sreča tvoja, da ni bilo narobe.“ — „Le počakajte! Potem sva pa oba izstopila iz kotlov in — in — sva drug drugega oblizala...“

Pameten odgovor. Oče: „Anka, včeraj je trgovec N. prošil za tvojo roko; a ti moraš še počakati, da pride starejša Malka prej na vrsto.“ — Anka: „Tega ne razumem, saj vendar devate najmlajšega otroka zvečer najprej v posteljico.“

Za jesensko sezijo priporočam po zelo nizkih cenah:

296 1

Poljedelske stroje: pluge, brane i. t. d.

Gospodarsko orodje: slamoreznice, čistionice za žito, brzoparionike ter navadne železne kotle in kotle za žganjekuho.

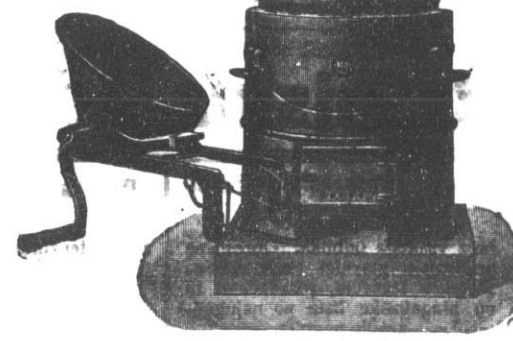
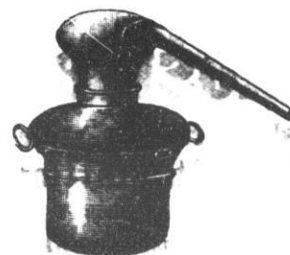
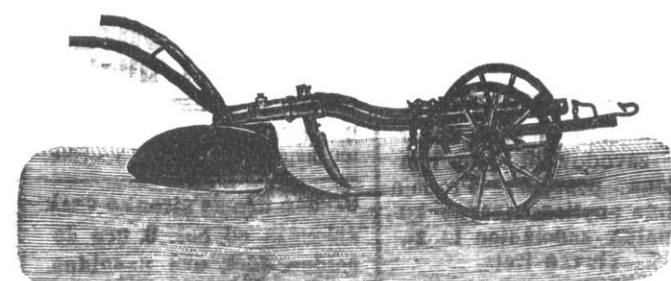
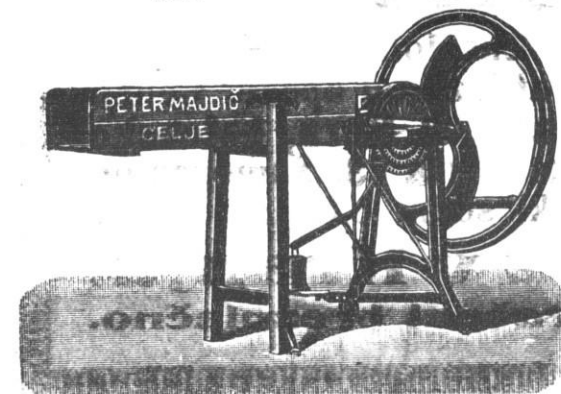
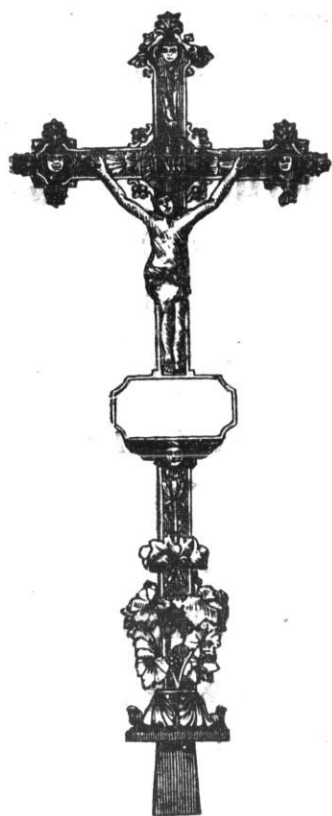
Velika izber nagrobnih križev

Zaloga jesenskih umetnih gnojil!! in raznih peči!!

Prodaja semenske rži in pšenice.

Veletrgovina z železnino s špecerijskim blagom

MERKUR Peter Majdič Kranj

Jzmed dobrega najboljši!

Singer Ko., deln. družba šivalnih strojev, Kranj, Glavni trg 119.

J. Zmet

stavbna tvrdka

izvršuje praktične načrte in proračune ter daje strokovna mnenja. Ob poverbi stavbe brezplačno.

Kranj hiš. št. 37.

J. Mravlje

krovec streh

edini v kranjskem okraju, se priporoča sl. občinstvu za pokrivanje in prekrivanje streh s strešnikom, naravnim in umetnim škrljem. Zmerne cene.

Delo solidno. 275 5-5

Res lepa je cerkev, veža ali kuhinja le tedaj, če ima ličen in

Irpežen tlak

kakršnega izdelujeta v mnogih vzorcih **Zajec & Horn v Ljubljani.**

Izdelovanje stopnic, cevi. 249 9
Asbestni škrlj „Zenit“.

Lepi prostori

na Glavnem trgu v Kranju, pripravni za trgovino, se dajo v najem od 1. novembra t. l.

Več pove upravništvo „Gorenjca“. 237 12

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

170 52-24 **Avgust Drelse**

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste

v Trstu, ulica St. Martici 11. Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.

Postrežba točna in solidna. 113 26

Na deželo pečiljem presto večnje po povzetju po železnici in v zavrtkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaeker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 39

Ako ne morete jesti, ali ako se počutite slabo, odpomerejo vam zdravniško preizkušeno

182 12-11 **Kaiserjeve**

želodčne melisne karamele

kajti po njih bode te dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživlajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. Paket 20 in 40 vln. Dobi se pri **K. SAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Rudolf Jeglič

kamnosekarstvo, delavnica umetnega kamna in raznih cementnih izdelkov

Kranj, Gorenjsko

226 8

priporoča se čast. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa umetna in stavbena kamnoseška dela. Na zalogi je vedno velika izbira nagrobnih spomenikov iz vseh vrst kamenov. :: Priporoča se tudi za vse cementne stavbene izdelke, kakor cevi, stopnice, okvirje za vrata (bangarje), korita, grobne okvirje i. t. d.

247 9

Prospekti brezplačno!

Vijolina s tipkami in lokom! — Najlepša godba za cerkveni kor (orkestralne maše), za izobraževalna društva (n. pr. igranje med posameznimi dejanji predstav) je brez dvombe

klavijolinski kvartet

(2 klavijolini, 1 klavijola, 1 klavičel). Pa tudi pri peuku petja v šoli in kot domačo godalo, zlasti v spremstvu klavirja, harmonija ali citer je klavijolina nenadomestljiva. Vsakdo postane v 14 dneh perfekten vijolinist. To priznajo vsi, ki so se seznanili poblizje s tem godalom.

Tvornica klavijolin

Bajde & Komp.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Varstvo proti požarom!

Najboljše strešno krilo je asbestni škrlj

„ZENIT“

Popolnoma varen v ognju, ne eksplodira kakor drugi konkurenčni izdelki. Štirikrat lažji od opeke. Ceneji kakor vsak drugi škrlj. **Zajec & Horn, betonsko podjetje, Ljubljana, Dunajska cesta 73.** Samozastop za kranjski in tržiški sodni okraj: 248 9

Franc Dolenz v Kranju.

Ceniki, vzorci in proračuni brezplačno.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %** brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Ekomptuje menice denarnih zavodov in daje l. m. bardna posojila. Prodaja lastne pupilarno varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.